Lietas Nr. 131019214
Lietas arhīva Nr. 104AA-1063-14/16

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2014.gada 5.decembrī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:

tiesnese S.Arnola,
tiesneši D.Kalniņa un I.Logina

rakstveida procesā Rīgā, Abrenes ielā 3 izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par /pers. B/ iesniegto apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2014.gada 4.septembra spriedumu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

2014. gada 4.februārī Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas pārvaldes inspektors sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu-paziņojumu Nr.510328997 par /pers. B/ saukšanu pie administratīvās atbildības atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk tekstā- LAPK) 149.[10] panta piektās daļas 11.punktam, piemērojot naudas sodu 40 *euro*.

Ar Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas pārvaldes 2014.gada 17.februāra lēmumu sastādītais protokols-paziņojums atstāts negrozīts.

Iestāde norādījusi, ka 2014.gada 4.februārī tika fiksēts, ka transportlīdzeklis ar valsts reģistrācijas numuru /TL numurs/ bija novietots stāvēšanai pie Linezera ielas 6.nama, pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu 135.11. apakšpunkta prasības, kas paredz, ka aizliegts apstāties un stāvēt 326.ceļa zīmes darbības zonā. Pārkāpuma fakts ir pierādīts ar protokolu un fotogrāfijām. Par minētā pārkāpuma izdarīšanu paredzēts tikai viens soda veids un apmērs, līdz ar ko nav nepieciešams pamatot konkrēta soda apmēra piemērošanu.

Ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2014.gada 4.septembra spriedumu Iestādes 2014.gada 17.februāra lēmums atstāts negrozīts.

Tiesa spriedumā atzinusi, ka lietā nepastāv strīds par pārkāpuma esamību un par /pers. B/ vainu. Strīds lietā ir par to, vai konkrētajā gadījumā pārkāpumu var atzīt par maznozīmīgu, piemērojot LAPK 21.panta nosacījumus.

Tiesa secinājusi, ka pārkāpums ir saistīts ar transportlīdzekļa stāvēšanas noteikumu pārkāpšanu, ir fiksēts dienas laikā, lielpilsētā, pie slimnīcas. Transportlīdzekļu blīvumu apliecina lietā esošie fotoattēli un /pers. B/ paskaidrojumi. Tiesa atzinusi, ka minētie apstākļi liecina par paaugstinātu transportlīdzekļu plūsmu pārkāpuma vietā, tajā skaitā ņemot vērā tās atrašanos blakus ārstniecības iestādei. Šie apstākļi neliecina par pārkāpuma maznozīmīgumu. Turklāt konkrētajā gadījumā tiesa nav saskatījusi īpašus/ārkārtas apstākļus, kas būtu bijuši par iemeslu transportlīdzekļa novietošanai pārkāpuma fiksēšanas vietā. Tas, ka /pers. B/ bija devies saņemt analīžu rezultātus, nevar tikt vērtēts kā īpašs apstāklis, kas neatkarīgi no transportlīdzekļa vadītāja gribas/iespējas vai notikuma situācijas liktu novietot stāvēšanai transportlīdzekli administratīvā pārkāpuma protokolā norādītajā vietā. Arī tas, ka transportlīdzeklis tika novietots stāvēšanai īslaicīgi, nevar tikt vērtēts kā rīcību attaisnojošs iemesls, jo /pers. B/ bija iespēja novietot transportlīdzekli, nepārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu prasības. Transportlīdzekļa vadītāja paskaidrojumi par to, ka konstatējot soda piemērošanu viņš nesteidzās projām un atgriezās ārstniecības iestādē, neliecina par savas rīcības izvērtēšanu, lai turpmāk to nepieļautu.

Tiesa spriedumā norādījusi, ka soda mērķis ir attiecināms tikai uz tā funkciju izpildi, tajā skaitā preventīvu funkciju – disciplinē transportlīdzekļa vadītājus un attur tos no jaunu pārkāpumu izdarīšanas, un secinājusi, ka konkrētajā lietā LAPK 21.panta nosacījumi nav piemērojami.

Par minēto tiesas spriedumu /pers. B/ iesniedzis apelācijas sūdzību, kurā lūdza izdarīto pārkāpumu atzīt par maznozīmīgu, aprobežoties ar mutvārdu aizrādījumu un administratīvo lietvedību izbeigt. Norāda, ka naudas sods ir piemērots nepamatoti, jo likumā paredzēta iespēja piemērot LAPK 21.pantu. Savu vainu atzīst, izdarīto nožēlo un secinājumus izdarījis. Norāda, ka pārkāpums tika izdarīts nevis ļaunprātīgi, bet vairāk aiz neuzmanības, jo zīme bija uzstādīta nesen un to nepamanīja. Tiesas arguments, ka pastāvēja iespēja novietot transportlīdzekli stāvēšanai, nepārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu prasības, neatbilst faktiskajiem apstākļiem. No tiesas sprieduma neizriet, kāpēc konstatētie pārkāpuma apstākļi liedz piemērot LAPK 21.pantu. Tiesa nav izvērtējusi, vai izdarītais pārkāpums radījis draudus citiem satiksmes dalībniekiem vai viņu mantai, jo tikai izvērtējot šos faktorus ir iespējams nonākt pie secinājuma, vai izdarītais pārkāpums ir atzīstams par maznozīmīgu. Lietas izskatīšanas gaitā netika konstatēti apstākļi, kuru dēļ būtu pamats uzskatīt, ka īslaicīga stāvēšanas noteikumu neievērošana šajā vietā varētu nodarīt kaitējumu cilvēka dzīvībai, veselībai vai sabiedrības drošībai.

Tāpat apelācijas sūdzības iesniedzējs norādīja, ka pašvaldības policijas rīcība, neveicot pasākumus, lai novērstu pārkāpuma izdarīšanu, ir tendēta uz soda naudas iekasēšanu.

Par minēto apelācijas sūdzību rakstveida viedokli iesniedzis Rīgas pašvaldības policijas pārstāvis Ģ.Aleksāns. Pārstāvis lūdza apelācijas sūdzību noraidīt un Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2014.gada 4.septembra spriedumu atstāt negrozītu.

Izvērtējot pieteiktos lūgumus un ievērojot LAPK 289.[20]panta pirmās daļas nosacījumus, Krimināllietu tiesu kolēģija secina, ka apelācijas sūdzības iesniegšanas kārtība ir ievērota.

Saskaņā ar LAPK 289.[21]panta nosacījumiem apelācijas sūdzība apgabaltiesā ir izskatāma rakstveida procesā, bet pamats tiesai pēc savas iniciatīvas pieņemt lēmumu par sūdzības izskatīšanu tiesas sēdē nebija objektīvi konstatējams.

M o t ī v u d a ļ a

Krimināllietu tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums ir likumīgs un pamatots, līdz ar ko ir atstājams negrozīts.

Pie administratīvās atbildības sauktā persona neapstrīd protokolā konstatēto, proti, ka novietojusi savu transportlīdzekli stāvēšanai, pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu 135.11. apakšpunkta prasības. Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka izdarītais pārkāpums ir maznozīmīgs.

LAPK 32.panta pirmā daļa nosaka, ka sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem.

LAPK 149.[10]panta piektās daļas 11.punkts paredz administratīvo atbildību par stāvēšanu 326.ceļa zīmes darbības zonā uzliekot naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam četrdesmit *euro* apmērā.

No LAPK 32.panta pirmās daļas izriet, ka sods par administratīvo pārkāpumu nevar tikt noteikts ārpus ietvariem, ko nosaka tiesību norma, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu. Konkrētajā gadījumā piemērotā tiesību norma, proti, 149.[10]panta piektās daļas 11.punkts, ir imperatīva tiesību norma, saskaņā ar kuru nav piešķirta rīcības brīvība izvēlēties naudas soda apmēru.

Ņemot vērā minēto, apelācijas sūdzībā norādītie apstākļi- vainas atzīšana un izdarītā nožēlošana nevar ietekmēt /pers. B/ uzliktā soda apmēru.

LAPK 21.panta pirmā daļa paredz, ka, ja ziņas par administratīvo pārkāpumu ir pietiekamas, lai konstatētu, ka izdarītais pārkāpums ir maznozīmīgs, institūcija (amatpersona), kurai piekritīga lietas izskatīšana, ir tiesīga neuzsākt administratīvā pārkāpuma lietvedību vai izbeigt uzsākto lietvedību un atbrīvot personu no administratīvās atbildības, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu. Minētā panta otrā daļa paredz, ka ceļu satiksmē izdarīto administratīvo pārkāpumu, ja par to paredzētais naudas sods nepārsniedz četrdesmit *euro* un ja šis pārkāpums nav radījis draudus citiem ceļu satiksmes dalībniekiem vai viņu mantai, var atzīt par maznozīmīgu.

Savu lūgumu par pārkāpuma atzīšanu par maznozīmīgu apelācijas sūdzības iesniedzējs pamatojis ar to, ka pārkāpums tika izdarīts aiz neuzmanības.

LAPK 9.panta pirmā daļa nosaka, ka par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, savukārt no LAPK 11.panta satura izriet, ka administratīvais pārkāpums atzīstams par izdarītu aiz neuzmanības, ja persona, kas to izdarījusi, ir paredzējusi savas darbības vai bezdarbības kaitīgo seku iestāšanās iespēju, bet vieglprātīgi paļāvusies, ka tās varēs novērst, vai arī nav paredzējusi šādu seku iestāšanās iespēju, kaut gan tai vajadzēja un tā varēja tās paredzēt.

Tiesu kolēģija atzīst, ka konkrētajā lietā nav nozīmes tam, vai /pers. B/ pārkāpumu izdarījis ar nodomu vai aiz neuzmanības. /pers. B/ bija iespēja paredzēt seku iestāšanās iespēju pun bija pienākums pārliecināties par to, ka transportlīdzeklis novietots stāvēšanai ievērojot Ceļu satiksmes noteikumu prasības. /pers. B/ rīcībā viennozīmīgi konstatējams LAPK 149.[10] panta piektās daļas 11.punkta sastāvs.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs norādīja, ka tiesa nav izvērtējusi, vai izdarītais pārkāpums radījis draudus citiem satiksmes dalībniekiem vai viņu mantai.

LAPK 21.panta otrajā daļā ir minēti priekšnosacījumi ceļu satiksmē izdarītajam pārkāpumam, kad tiesa var lemt par tā maznozīmīgumu- uzliktais naudas sods nepārsniedz četrdesmit *euro* un tas nav radījis draudus citiem ceļu satiksmes dalībniekiem vai viņu mantai.

Tiesu kolēģija vērš sūdzības iesniedzēja uzmanību uz to, ka LAPK 21.panta nosacījumu piemērošana ir tiesas prerogatīva, nevis pienākums. Pretējā gadījumā tiesu kolēģija nonāktu pie absurda secinājuma, ka ikviens ceļu satiksmē izdarītais pārkāpums, par kuru piemērotā naudas soda apmērs nepārsniedz četrdesmit *euro* apmēru un kurš nav radījis draudus, būtu atzīstams par maznozīmīgu.

Tiesu kolēģija ņem vērā Satversmes tiesas atzinumu, ka satiksmes drošību apdraudoša nodarījuma kaitīgums un bīstamība izpaužas tajā apstāklī, ka persona, kuras rīcībā ir paaugstinātais bīstamības avots- transportlīdzeklis, neievēro normatīvajos aktos ietvertos noteikumus vai transportlīdzekļu ekspluatācijas noteikumus, kā rezultātā tiek nodarīts kaitējums. Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 19.panta ceturto daļu katram ceļu satiksmes dalībniekam ir tiesības uzskatīt, ka arī citas personas ceļu satiksmes norisē izpildīs noteiktās prasības (*Satversmes tiesas 2011.gada 11.janvāra spriedums lietā Nr.2010-40-03 9.2*).

Apelācijas sūdzības iesniedzējs norādījis, ka transportlīdzeklis stāvēšanai bija novietots īslaicīgi. Vienlaicīgi no /pers. B/ paskaidrojumiem pirmās instances tiesā izriet, ka pēc soda uzlikšanas viņš atkārtoti devās uz medicīnas iestādi. Tiesu kolēģija secina, ka sūdzības iesniedzēja viedoklis ir pretrunīgs.

Tiesu kolēģija atzīst par pamatotiem iepriekš norādītos pirmās instances tiesas secinājumus, kuru dēļ konstatētais pārkāpums nav atzīstams par maznozīmīgu.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[21]pantu, 289.[22]pantu, Krimināllietu tiesu kolēģija

n o s p r i e d a

/pers. B/ apelācijas sūdzību noraidīt, bet Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2014.gada 4.septembra spriedumu atstāt negrozītu.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Spriedums ir pieejams tiesas kancelejā no 2014.gada 5.decembra.

Tiesnese /personiskais paraksts/ S.Amola
Tiesnese /personiskais paraksts/ D.Kalniņa
Tiesnese /personiskais paraksts/ I.Logina

NORAKSTS PAREIZS
Rīgas apgabaltiesas tiesnese S.Amola
Rīgā, 05.12.2014.